

Mindenki jól van (?)

[2014. július]

1.

Rozsé utolsó terve nem jött össze. Legalábbis egyből. Az első írásra tett próbálkozása totális kudarc volt, persze külső szemmel ebből semmi jöhetett le senkinek, hiszen az első mondat és annak nem tetszése volt az egyetlen jel, márpedig ezt az egy mondatot csak Rozsé láthatta, így csupán számára lett nyilvánvaló, hogy kudarcra van ítélve az írói ambíciója.

Valamiért azonban a gondolat nem hagyta nyugodni. Ennél azért többet nézett ki magából, valamely, még számára is érthetetlen okból. Éjszakákat csak forgolódott az ágyában, jutottak eszébe a jobbnál jobb kezdő mondatok, hasonlóan frappánsak és semmitmondók, mint kudarcra ítéltetett első tervének mondata. Duplamatracos ágyában fekvé, fejét két hatalmas (egy négyzet és egy téglalap alakú) párnájába fúrva próbált megszabadulni a gondolatait kísértő gondolatoktól (vannak ilyenek), és attól az érthetetlen érzéstől, hogy bizony, ő többre hivatott. Aztán minden éjszaka ugyanaz zajlott le: néhány óra forgolódás, morgás, mondattámadás után felkelt az ágyból, odaült laptopja elé, és bepötyögte az aktuális első mondatot. Mindenki jól van, ez egészen biztos, olvasta le képernyőjéről egyik éjszaka, aztán csak ült magatehetetlenül, fogalma nem lévén, hogy is folytassa éppen-ébredésében meglátogató mondatát.

Próbálta logikai úton megközelíteni, rájönni, hogy mi is van ebben a mondatban, mögötte, kik vannak jól, és miért ne lennének, szereplők kellene, meg történet, lehetőleg még le nem írtak, esetleg el sem mondtak. Meg persze mondatok, azok hosszúsága, a benne használt szavak, az írás stílusa, a szereplők kinézete, beszéde, gondolatai, a cselekményhez és egymáshoz fűződő viszonyaik, majd az egész egyben. És persze, minden alkalommal belezavarodott ebbe a feladattömegbe, a kurzor továbbra is várakozóan villogott a képernyőn, készen állva a feladatra, hogy szavakat továbbítson a digitális lapra Rozsé fejéből.

Digitális. Egyik reggel ezzel a szóval (talán mondatkezdeménnyel?) ébredt Rozsé, és nem is kellett sokat gondolkodnia rajta, hogy mit is jelenthet ez. Hát persze, rosszul próbálok írni! Papírra kell, tollal, kapcsolatban az eszközzel, társammá téve azt, meg aztán amúgy is azt olvastam egy helyen, hogy könnyebben jönnek a szavak, ha papírra írom le őket, valami olyasmit írtak abban a cikkben, hogy mivel gyorsabban forog az agyam, mint a kezem, ezért csak úgy özönlenni fognak a szavak a papírra, önként foglalják majd el a helyüket, én csak egyszerű közvetítőként leszek jelen a folyamatnál.

Ez a gondolat megkönnyebbüléssel töltötte el, az első ilyen érzése volt azóta, hogy megjelentek a nem kívánt mondatok a fejében. Teljes nyugalommal, lelki békével költötte el a reggelijét, készült a munkába, amely persze, most már, hogy rájött a megfelelő módszerre, csak az ideiglenes munkája lesz, addig, amíg remeknél remekebb írásaiból megbízható jövedelemforrást tud biztosítani magának a további íráshoz.

Egész nap, a munkahelyén ülve, gyomorideggel várta a munkaidő lejártát, hogy hazamehessen, elővegyen egy noteszt valamelyik régi táskájából, vegyen hozzá egy tollat, majd leírja a Mindenki jól van... folytatását. Ezt tervezte kezdőműnek, úgy gondolta, ez még kötet-, sőt életműindítónak is egy jó mondat, felüti a témát, lehetőséget biztosít a szereplők megjelenésére, jellegzetes, mégis megfelelő szabadságot és teret biztosít bármihez. Merthogy még nem tudta, milyen alkotó lesz ő, ponyvát fog-e írni, netán nehéz, szimbolikus és metaforikus, kétértelmű elemekkel tűzdelt nagyregényeket, ártalmatlan, de színes novellácskákat, vagy akár (bár ezt nem tartotta valószínűnek) verseket.

Jobb dolga addig sem lévén, olvasott, nézegette a különböző lehetőségeket a publikálásra, a megpályázandó ösztöndíjakat, meg egyúttal néhány író életrajzát is elolvasta, csak hogy tudja, mire számítson, mennyi időbe kerül egy kötet megírása, hogyan fizetik, mekkora példányszámban nyomják ki, és hányan veszik majd meg.

Na, ez nem tett jót hirtelen jött önbizalmának. Rendeteg lehetőség volt, hiszen ponyvairók is néhanap alkottak jót, nagynak tartottak is írtak ponyvára sikeredett, netán letagadott műveket, néhányan beleestek az aktuálpolitizálás hibájába is. Nem beszélve az alkotások életükre tett hatásairól, volt, aki éhen halt, más milliomos lett, elismert és kitagadott emberek váltották egymást Rozsé képernyőjén, és mindez ráébresztette valami nagyon lehangolóra: túl sok a lehetőség.

Ahogy az lenni szokott, az első lehangoló gondolat váltotta a másikat. Nemcsak az életutak vannak sokan, de a szavak is, már a betűk is jó párszor annyian vannak, mint én, keseredett el, na de a belőlük születő szavak, nem beszélve az ezekből születő mondatokról? Elképzelni sem volt képes, ahogy azt sem volt soha hajlandó igazán elhinni, hogy ötnél több csillag van az égen. Hirtelen fölé tornyosult a nyelv fenyegető hegye, mázsás súlya, az írás minden felelősségének nyomása és stressze s az egész kontrollálásának lehetetlensége.

Ebédig az egésztől elment a kedve, most egészen máshogy, mélyebben, mint az első bukás alkalmával, ezúttal nem egyszerűen megfutamodott az ajtón túl elhelyezkedő sárkány tüze elől, hanem mélyen a sárkány szemébe nézett, látta a pusztulásának lehetőségét, jövőbeli halálának fájdalmait, elmaradó nyugdíjas életét, és ezeket látva futamodott meg.

A sárkány azonban nem enged ilyen könnyen.

2.

Mire elérkezett a hazamenetel reggel még várva-várt ideje, Rozsé egészen megnyugodott, visszaállt napi rutinjába, nem foglalkozott semmiféle sárkánnyal. Csak mikor már úton volt hazafelé, és elsétált egy írószobát előtt, jutott eszébe, hogy reggel megparancsolta magának, hazafelé térjen be ide megvenni magának jövendő nagy műveinek szülőapját, a kiválasztott tinta-spermatartó írószert. Reggel még ezt amolyan varázslatos dolognak képzelte, nagy egymásra találásnak vagy ingyenc pillanatnak, bemegy a boltba, végigsétál a polcok előtt, először csak kedvtelve szemléli az ott sorakozó tollakat, felméri, feltérképezi a választékot, az árat, a színeket, majd a lehetőségek körét leszűkítve, kiválaszt néhányat, amelyeket már hajlandó kézbe is venni, izelgeti a súlyukat, elképzelni magát a saját szobájában, sőt a rajongóknak dedikálás közben is, majd a többszöri kipróbálás után szakértő arccal fizeti ki a Tinta-apát a Rozsé kilétéről még mit sem sejtő kasszásnőnek, aki majd évek múlva büszkén fogja mesélni minden ismerősének, hogy az Író Úr itt vette az első tollát, bizony ám, éppen ilyen volt, nézzék csak, néhány doboznyt már dedikált is belőle a kedvüknéért, úgy tudom, amúgy is őt kérte fel a gyártó, hogy a termék arca legyen, igen, hogyne, szokott ide bejárni még mindig, csak a mi tintánkban bízik, ebből született a Mindenki jól van csodálatos első teste is, nézzék csak, éppen itt jön az Író Úr!, hát nem csodálatos nap ez a mai?

A valódi nap délutánja már nem volt olyan csodálatos, mint az Író Úr megjelenése által lenyűgözött kuncaftoké, Rozsé leforrázva,

mégis vágyakozva állt a bolt előtt, mint egy leszokott nikotinfüggő a szivarpolcnál. Éppúgy remegett a keze is, mikor rátette a kezét a kilincsre, de nem nyomta még le, nem lépett be a boltba a tollak közé, nem merte megtenni a végső, legfontosabb lépést. Percekig állhatott az ajtóban, egy centit sem mozdulva, patthelyzetben saját magával, amikor valaki felborította a sakkasztalt, egy ideges kuncsaft, elunva a Rozsés háta mögötti türelmes várakozást, meglökte egy kicsit a hátát, amolyan köhécselésnek megfelelő módon, ami épp arra volt elég, hogy a bolt ajtaja kinyíljon, Rozsés pedig szégyenében belépjen a rettegett tollak közé.

Ahogy aztán elsétált a tollas polcok előtt, kezdett megnyugodni, a nap folyamán már ki tudja hányszor, az a gondolat csitította le a végsőkig, hogy nincs gond, a toll megvétele önmagában nem kötelezi semmire, maximum néhány papírpénz otthagytására.

Ott is hagyott párat, megkereste a neki tetsző tollat, csak a biztonság kedvéért, ha esetleg mást hozna a holnap, mégse egy mezei ceruzával kelljen papírra vetnie a szavakat. Meg aztán azzal sincs semmi baj, ha az aláírandó papírjait tisztességes tintával és tollal szignálja ezentúl. Egy szép aláírás is megkülönbözteti embertársaitól, mutatja majd többre-hivatottságát.

Nem is a tollal lett a gond.

3.

Hazafelé folytatva útját, szemébe ötlött egy színes plakát az egyik hirdetőoszlopon, szép rajzolt nő volt rajta, meditációs pózban egy helyi jogatanfolyamot hirdetett. Egyáltalán nem érdekelte Rozsét a dolog, de egyúttal megszemlélte a többi plakátot is, az egyik, egyszerű fekete-fehérrel, irodai lapra nyomtatott pedig megbökdöste a sárkányt. „Szeminárium és tanfolyam íróknak, kezdő és haladó csoport. 15 év fölött minden írói vágyt szeretettel várunk minden pénteken este nyolctól a Kultúrház kistermében!” A szöveg alatt függőlegesre tépett papírszeleteken egy telefonszám.

Először megmosolyogta a szöveget, a leszokott függő nyugalmát érezte magában, aztán valamiért mégis letépte az egyik fülecskét az irodai papírnak, és gyorsan, szégyenkezve sülyesztette kabátja belső zsebébe a biztonság esetére vásárolt tolla mellé.

Hazaérve ki sem vette a kabátja zsebéből a két odarejtett dolgot, igyekezett megfelekedni róluk, még azt is eldöntötte, hogy holnap a másik kabátjában megy munkába. Eljött az éjszaka, ő pedig még mindig álmatlanul forgolódott az ágyában, és ahogy az lenni szokott, sokkal jobban félt, sokkal rosszabbul érezte magát, mint a napsütéses délelőttön a munkahely biztonságában. Fejében kavargtak a mondatok, és csak némelyik volt az aktuális helyzetére reflexió, a maradékok félmondatok, néhol egész bekezdések, párbeszédtek voltak, amiket sosem folytatott le a valóságban. Ez pedig csak még jobban megrémítette, úgy érezte, már képtelen kontrollálni a saját agyát, feltartóztathatatlanul dübörögnek benne a szavak és mondatok, amelyek nem voltak a sajátjai. Egy ponton nem tudta már eldönteni, hogy most szellemek beszélnek vele, esetleg meghasadt a tudata, és a Másikból törnek fel a gondolatok. Mindenesetre egyik sem volt túl kecsegtető kilátás, és főképp egyik sem volt kívánatos.

Aztán reggel öt felé agyának racionális, kontrollban lévő része feladta a harcot, és Rozsés végre álomba merült. Életében először teljesen összefüggő történetet álmódott meg. De ezt a történetet sem ismerte, nem élte át azelőtt soha, főleg a helyzet nem volt ismerős neki.

Azt az első pillanatoktól érezte, hogy ő ő. Rozsés Rozsés maradt az álmában is, de valahol tudta azt is, hogy életében először látja így ezt a lakást, amelyben ült, és melyet mégis a magáénak érzett. Egy hatalmas tömbház utolsó emeletén lakott, egy fotelben ült, vele szemben íróasztal (íróasztal?), rajta könyvek, laptop. Odalépett az asztalhoz, és látta, hogy a képernyőn sorakoznak a betűk a Mindenki jól van... kezdetű sor után, lepillantva a lap aljára azt is látta, hogy több oldalon át folytatódik a dokumentum. Nézte a gépet, de nem mert hozzáérni az egér gőrgőgombjához, és igyekezett tekintetével kerülni a kezdőfrázist követő betűket. Nem akarta látni, hogyan folytatódik, valamiért rettegett ettől, úgy érezte, hogy ezzel valamiképp a saját jövőjébe pillantana bele, annak meg ki tudja, milyen következményei lesznek rá, főleg az elméje épségére nézve. Idegennek tűnt a sorok látványa, nem ismerte őket, pont ahogy nem ismerte az álmában felbukkanó mondatokat sem. Ebbe belegondolva egyből megrettent, körülnézett a kis lakásban, valaki más után kutatva, aki azokat a szavakat helyette begépelte. Nem látott senkit.

Álmában átragadt rá a napközben érzett félelem, követte ide is, úgyhogy egészen magának kezdte érezni magát. Végigtapogatta a zsebeit, szerencsére a egyikben meg is találta, amit keresett, az aznap délben vásárolt csomag piros Luckyt, és úgy gondolta, ráférne egy kis szerencse, de legalábbis megnyugvás, úgyhogy kilépett az erkélyre, és rágyújtott. Még az is tudatosult benne, hogy milyen furcsa, hogy álmában pont úgy kapja a cigijét, ahogyan ébren hagyta, de jó volt kapaszkodni a cigarettába, érezni a nikotin hatását, leszívni a füstöt, majd egy karika kíséretében a nagyrészt a szélbe engedni.

Álmában az erkélyen is éjszaka volt.

4.

Előtte terült városa, a Kórházváros fényeivel, az éjszaka zajaival, közvetlenül erkélye alatt a kis házzal, ahol minden reggel kukorékolt a kakas, furcsa kettős érzetet keltve reggelente Rozsésban, keléskor sosem tudta eldönteni, hogy még mindig ott van-e, ahol lefeküdt, a Kórházvárosban, vagy hirtelen valahogy vidékre teleportálódott. Most azonban csend volt odalent is, a ház udvarán elszáradva libegtek a szélben a szőlővesszők, bár ezt Rozsés a csaknem húszemeletnyi magasságban nem láthatta tisztán, talán csak érezte, tudta, hogy ott vannak, ott kell lenniük, hiszen ott voltak reggel is.

Azt is csak látni vélte, hogy a kétszobás kis ház hálósobájában nyugodtan aludt az öreg házaspár, akik talán még akkor költöztek be a házba, amikor a város helyén csak egy nagyobb falucska volt, és csodával határos módon meg tudták védeni a lerombolástól a házacskaikat, és azóta is a tömbháznegyed közepén áll, háborítatlanul, a falu nyugalmát hozva a város szürkeségébe.

Szívta cigijét, közben egyre inkább kezdte elfogadni azt is, hogy ez nem egy álom, ez a valóság, valahogy, valamikor felébredt, és a maga megnyugtatására kiment cigizni az erkélyre, és csak a farsztó, álmatlanságban töltött órák miatt hitte azt, hogy álmodik. Arcán érezte a téli hideg szelet, tüdejében a füstöt, ujjain az égő cigi keltette hőt. Annyira megkönnyebbült a tudattól, hogy mégis ébren van, hogy nem rajzanak fejében nem odavaló gondolatok, hogy észre sem vette, már néhány perce bele sem szívott a cigibe. Majdnem elaludt álltában, de egyszer csak ujjait égetni kezdte a lefele tartott cigije, úgyhogy reflexeitől vezérelve kihajította az erkélyen az égő csikket.

A mozdulat után rögtön tudatosult benne, hogy ez nem volt okos ötlet, utána is kapott volna, ha az közben már meg nem érkezett volna a kis ház udvarára, az egyik szőlőkoró tövébe. Rozsés pedig csak tehetetlenül nézte, hogy a száraz fadarab lángba kap, majd a mellette lévő, meg az amellel lévő is, és néhány pillanattal leforgása alatt áterjed a tűz a kis ház fatetejére.

Rozsés eszeveszette rohani kezdett az erkélyről a szobába, onnan az előszobába, és igyekezett a cipőt magára rángatni, de egyszerűen képtelen volt annyira úrrá lenni keze remegésén, hogy fel tudja húzni a bakancsait. Örökkévalóságnak tűnő percek után csak sikerült felrángatnia a cipőit, be sem kötötte őket, lélekszakadva rohant lefelé a lépcsőn.

A lépcsőház felénél járhatott, amikor eszébe jutott, hogy a tűzoltókat kéne hívnia, más nem fogja ezt megtenni helyette, hiszen egy lelket sem látott az utcán az erkélyről, úgyhogy rövid tépelődés után visszafordult, felrohant a lakásáig, berobbant az ajtón, és elvette

az asztalról otfelejtett telefonját. Hármásával szedte lefelé a lépcsőfokokat, közben telefonálni is próbált, az első emelet magasságában járhatott, és már éppen a zöld gombot készült megnyomni, amikor bal cipfűzőjére rálépett a jobb lábával, és jó néhány lépcsőfokot gurulva lefelé, eszméletlenül terült el a lépcsőház betonpadlóján.

Mikor magához tért, fogalma sem volt, mennyi ideig lehetett kiütve, érezte, hogy sajog mindene, legfőképp a feje, de ami a legjobban megrémítette, az a vizes füst szaga volt. Ahogy kiért a lépcsőházból, már látta, hogy felkelt a nap, egy tűzoltóautó pedig az üszkös feketére égett ház előtt áll, és néhány megmaradt lángnyelvet igyekszik eloltani. Rozsé csak nézte, ahogy dolgoztak az tűzoltók, érzékelte, hogy kezdenek gyűlni a béméskodók. Aztán közelebb, az egyik kormos tűzoltó mellé lépett, aki a tűzoltóautó egyik kiszögellésén ült lehajtott fejjel, nagyokat fújtatva.

– Mindenki jól van? – kérdezte remegő hangon.

A tűzoltó nem válaszolt, csak felnézett egy pillanatra Rozséra, majd ismét lehajtotta a fejét.

5.

Rozsé remegő lábakkal, botladozva indult el a lépcsőház felé, és leroskadt az egyik lépcsőfokra. Teljesen sokkos állapotban volt, nem tudta felfogni: gyilkolt, embereket ölt, két ártatlan, ártalmatlan öreget, mindezt csak azért, mert nem tudott aludni. S ahogy lassan vánszorogtak agyáig a gondolatok, elkezdte látni magát, kívülről, látta, ahogy a lépcsőn ül, és összefüggéstelenül motyog magában. De ő maga volt a lépcsőn ülő is, aki látta magát. Azt látta, hogy Rozsé feláll, és elkezd rázni a képet, nem is értette, milyen képet, de rázkódott, Rozsé szembefordult magával, és ordított a képébe, MIT TETTÉL VELEM, GYLKOS LETTEM, EZ NEM ÉN VAGYOK, KI AKAROK SZÁLLNI, ÉRTED?

Érezte a kép rázkódását, de ezzel együtt remegett a föld is a lába alatt, ahogy a képet rázta. Egyszer csak érezte, hogy elesik, majd zihálva, verejtékben úszva felébredt.

*

Hallotta a kakas kukorékolását az ablaka alatt, és ahogy kicsit ki tudta fújni magát, rögtön az erkélyre rohant, és lenézett.

– Mindenki jól van – sóhajtott megnyugodva.

Belépett az erkélyről, végigtapogatta magát, és kivette a zsebéből a cigijét és gyújtóját. Letette az asztalra, egy ideig nézte őket, a sárkány tűzének okozóit, majd kabátjához lépett, és kivette belőle a tollat s a papírfecnit. A telefonszámot rögtön telefonjába másolta, majd leült az asztalhoz, és írni kezdett a tollal. Fejében folyamatosan ismétlődött egy mondat, a papírra pedig megkönnyebűlten rögtön le is írta: Mindenki jól van...

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Szabó Ádám

Látó Szépirodalmi Folyóirat